

Sirle Sommer-Kalda

Vabariigi president Toomas Hendrik Ilves mekkis eile Narva-Jõesuu ettevõtte OÜ Kirderand kalatooteid ning leidis, et need võiksid jõuda Eesti tipprestoranide kööki.

Mitu korda on presidendi kodutallu Viljandimaal kutsutud Eesti mahetootjad ja tippkokad, et viia nad omavahel kokku. Toomas Hendrik Ilvese hinnangul vääriks Eesti parematele restoranidele tutvustamist ka Narva-Jõesuu kalatoodete valmistaja OÜ Kirderand. Riigipea on seda meelt, et Eesti peab olema võimeline ise ennast kvaliteetse ja puhta toiduga varustama.

"Mulle imponeerib see ettevõtte ja see, mida see mees teeb," põhjendas Ilves ajakirjanikele OÜ Kirderand külastust.

"See mees" on Kiievi juurtega Valery Nadjuk, OÜ Kirderand juhatuse liige, kes müüb Eesti, Venemaa, Ukraina ja Euroopa turule konserve, mis on valmistatud peamiselt kohalikust kalast. Kunagises Oktoobri kalurikolhoosi ja Viru Ranna tsehhis pannakse purki silmud, tuur, angerjas ja haug.

Silmud, mis lähevad nii Eesti kui Venemaa turul kõige paremini kaubaks, töödeldakse spetsiaalsetes ahjudes puudest sütel. Nadjuk rääkis, et kuigi suur osa silmudest pärineb Narva-Jõesuust, on tubliks varustajaks ka Läti kalurid.

Seevastu angerjas tuuakse Pärnumaa kasvandusest OÜ For Angula. Angerjakasvataja Tiit Soosaare sõnul tarnitakse Narva-Jõesuu firmale 3-4 tonni kala aastas, suurem osa 50tonnisest aastatoodangust rändab aga piiri taha.

"Angerjas on Eesti tarbijale natukene kallis. Pealegi tahab sinne ostja suurt kala, aga 500-600grammise kala kasvuaeg on vähemalt kaks aastat, mis tähendab, et protsess on päris pikk," rääkis Soosaar.

Eestis saab Narva-Jõesuu kalatooteid osta kõikidest kaubanduskettidest peale Maxima. "Käime kalaliiduga messidel Moskvas, Kiievis, Dubais, sealt leiame kontakte," kirjeldas Nadjuk tööd välisurgudel.

President Ilves tundis huvi, kas toodanguga on jõutud näiteks Londonisse, New Yorki ja Karlovy Varysse, kus on suur vene emigrantide kogukond. "Nagu Brüsselis saad vene poest osta eesti sinepit," tõi ta näiteks. "Kui midagi soovitada, siis mõtleks just rikkale vene emigrandile."

Andis loengu

Oma kahepäevast ringsõitu Ida-Virumaal alustas Ilves eile TTÜ Virumaa kolledžis, kus pidas loengu ja õnnitles tudengeid selle eest, et nad on teinud õige valiku. "Neil, kes õpivad tehnilisi aineid, on töö ikka olemas."

Presidendi hinnangul pole alust virisemisel, et Eesti on nii väike ega suuda seetõttu midagi saavutada. Vastupidi, endise kommunismi leeri riikidest on Eestil ühena vähestest hea maine ja seda tehnoloogiliste edusammude tõttu. "Eeskätt tänu sellele, et Eestil on midagi pakkuda, mida teistel ei ole, ja see algas Skype'iga."

Ilves rõhutas Eesti edu infosüsteemide turvalisuses. "Siin oleme kõikidest riikidest kaugemale jõudnud, olgu tegemist mobiilse parkimise või ID-kaardiga. Meie majanduskasvu mootor ongi tehnoloogiline innovatsioon. Kui vaatame riike, kes on praegu heas mõttes tuntud ja tunnustatud, siis need on just need maad, kus inimesed on saavutanud tehnoloogilise innovatsiooni."

Kuumim energiaallikas

Presidendi sõnul on toimunud suured muutused ka suhtumises põlevkivisse. Ilves meenutas, et veel 12 aastat tagasi, kui ta pidas välisministrina läbirääkimisi Euroopa Liiduga Eesti liitumise üle, kulus palju aega ja vaeva, selgitamaks, mis asi on põlevkivi ning mida see meile tähendab.

12 aastat hiljem on kõige kuumem energiaallikas just põlevkivi, küll kildagaasi näol, nentis Ilves.

"Kõik tänu sellele, et tehnoloogiline innovatsioon on jõudnud nii kaugemale ja inimesed on lõpuks aru saanud, mis põlevkivi on. See on jälle üks põhjusi, miks Eesti teadlased on väga nõutud üle maailma. Nagu ma kuulsin, tehakse siin uuringuid Jordaania, Serbia ja muude riikide põlevkivi alal, sest teil on see ekspertiis olemas, mis mujal puudub. See on üks konkurentsieelis nii riigile kui teile endale," rääkis riigipea tudengitele ja õppejõududele.

Täna külastab Ilves puitlaastplaatide tootmisega tegelevat ASi Repo Vabrikud Püssis ja Avinurme elulaadikeskust. Samuti kohtub president ringsõidu raames kohaliku elu edendajatega: perekond Objartel Vaivara vallas pälvis tänavu Ida-Virumaa kogukonna pärli tiitli ning Ilmar ja Guido Kangur korraldavad Rannapungerjal Tuletorni festivali.

Artikkel Põhjaranniku [veebilehel](#) .